

HERINDELINGSONTWERP

Giessenlanden & Molenwaard

Op weg naar Alblasserwaard

> Op weg naar
Alblasserwaard

> De burgemeesters aan het woord

> Karakteristiek gemeenten
Giessenlanden en Molenwaard

> Toetsing aan beleidskaders herindelingen

> Wat van Waarde is...

> Kaart van de nieuwe gemeente

> Financiën

> Vervolproces

Gemeente
Giessenlanden

gemeente

Molenwaard

OP WEG NAAR ALBLASSERWAARD

Dit is het herindelingsontwerp voor de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Giessenlanden en Molenwaard. Dit ontwerp vormt de eerste stap in het wettelijke traject om te komen tot een nieuwe gemeente in de Alblasserwaard per 1 januari 2019. Wij hanteren de naam Alblasserwaard ook als werknaam voor de nieuwe gemeente.

De Alblasserwaard: een gebied dat qua identiteit steunt op een brede historische basis. Deze basis vormde zowel het landschap als de karakters van de inwoners, met als resultaat een gebied waar nu nog steeds zelfbewuste en hardwerkende mensen wonen, bedrijven zijn gevestigd die dat op waarde schatten en kwaliteit nastreven. Een landschap, dat wereldwijd bekend is vanwege de authentieke waarden.

In dit veenweidegebied liggen twintig unieke kernen, ieder met een ander karakter, een eigen identiteit en dynamiek en eigen waarden. Wat de kernen bindt, is de grote betrokkenheid en verbondenheid onder de bevolking. Beide gemeenten onderkennen en koesteren de verschillen en overeenkomsten. Het opschalen van de gemeenten naar het niveau van de Alblasserwaard zal moeten garanderen dat we enerzijds uit blijven gaan van de eigenheid en kracht van de individuele kernen en anderzijds de kracht van de polder als geheel benutten om kwaliteit van wonen, werken en

recreëren verder te vergroten. En dat voor een langere periode met oog voor een duurzame samenleving.

Beide gemeenten staan intensief in verbinding met de samenleving en willen de aanwezige kracht en energie uit de samenleving optimaal benutten. Beide gemeenten zien kansen om door de herindeling taken dicht bij de inwoners te blijven organiseren en steeds complexer wordende taken te kunnen uitvoeren. Een nieuwe gemeente in de Alblasserwaard, die volop ruimte biedt aan talent!

DE BURGEMEESTERS AAN HET WOORD

Waarom vindt de herindeling tussen Giessenlanden en Molenwaard plaats?

Dirk van der Borg, burgemeester Molenwaard: “Giessenlanden en Molenwaard zijn vergelijkbaar op nagenoeg alle denkbare terreinen. Van de betekenis van het water tot het landschappelijk karakter, van de hoge arbeidsethos tot het herkennen en streven naar kwaliteit. Als we dan alert zijn op de veranderingen om ons heen, de behoeften van onze gemeenschappen en de mate waarin beide gemeenten elkaar aanvullen, is de keuze voor de herindeling van juist onze gemeenten een logische stap.”

Wat betekent het voor de toekomst van het gebied?

Werner ten Kate, waarnemend burgemeester Giessenlanden: “De Alblasserwaard is al sinds jaar en dag een trots gebied met zelfbewuste, vitale en vooruitstrevende inwoners en bedrijven. Twintig unieke kernen met een eigen toon en kleur. De toekomst van het gebied is in goede handen bij de inwoners die er nu wonen. Een gemeente die dat begrijpt, daarop voortbouwt en een initiërende, faciliterende en verbindende rol speelt zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen, draagt bij aan een Alblasserwaard die ook deze eeuw tot de verbeelding van velen blijft spreken.”

Wat merken inwoners straks van de herindeling?

Van der Borg: “In de intensieve samenwerking die is ontstaan, werd zichtbaar dat Giessenlanden en Molenwaard allebei ambitieuze gemeenten zijn die dicht bij de inwoners staan. Ook als de schaal van de gemeente groter wordt, blijft dat een belangrijk uitgangspunt. We hebben nu al vooruitstrevende vormen van dienstverlening en kernenbeleid. Deze zullen in de nieuwe gemeente behouden blijven en zelfs nog verder worden versterkt. Het gaat om de inwoners, die dichtbij, digitaal en persoonlijk worden geholpen.”

Houden inwoners directe zeggenschap over hun kern?

Ten Kate: “Iedereen blijft als vanouds vooral inwoner van de eigen kern. Inwoners hebben goed voor ogen wat zij belangrijk vinden en houden daar ook in de toekomst veel zeggenschap over. Initiatieven van inwoners worden gewaardeerd en gestimuleerd. Vormen van kerngericht werken is waar we ook de komende jaren met elkaar voor blijven gaan. We zien met vertrouwen uit naar de toekomst, waarin we samen bouwen aan een mooie gemeente.”

KARAKTERISTIEK GEMEENTEN GIESSENLANDEN EN MOLENWAARD

In de nieuwe gemeente wonen ongeveer 43.500 inwoners op een totale oppervlakte van ruim 190 km². De gemeenten Giessenlanden en Molenwaard vormen samen het landelijke deel van de Alblasserwaard. Een gebied 'geschilderd' door de laatste ijstijd (donken) en de strijd tegen het water. Of beter gezegd: de beteugeling van het water door de vorming van de ringdijk, sloten en vaarten. Een veenweidegebied dat van oost tot west respectievelijk van één tot anderhalve meter onder de zeespiegel ligt. Het karakteristieke beeld dat daaruit is ontstaan wordt met name zichtbaar door de vele molens, waarvan de Kinderdijkse molens grote internationale bekendheid hebben.

De bevolkingsdichtheid is in beide gemeenten laag (<250 inwoners per km²) en het grondoppervlak dat door landbouwdoeleinden (met name gezinsbedrijven met grondgebonden melkveehouderij) wordt gebruikt ligt in beide gemeenten boven de 90% van het oppervlak.

Dit deel van de Alblasserwaard kent maar liefst twintig kernen, ieder met een eigen identiteit. Waar kernen voor wat betreft identiteit en dynamiek van elkaar kunnen verschillen, zijn inwoners van het landelijk deel van de Alblasserwaard wel degelijk te typeren.

Zo is in beide gemeenten sprake van een combinatie van wat je 'traditionele en moderne burgerij' zou kunnen noemen. Harde werkers met een hoog arbeidsethos, betrokken inwoners met daardoor een grote gemeenschapszin, zelfredzame en initiatiefrijke burgers die vaak precies weten wanneer zij wel of niet behoefte hebben aan overheidsparticipatie. Woon, werk of verblijf je in dit deel van de Alblasserwaard, dan doe je dat omdat je kwaliteit van leven, werken en/of omgeving waardeert.

Ter illustratie zijn filmpjes van beide gemeenten bijgevoegd.

BRONNEN

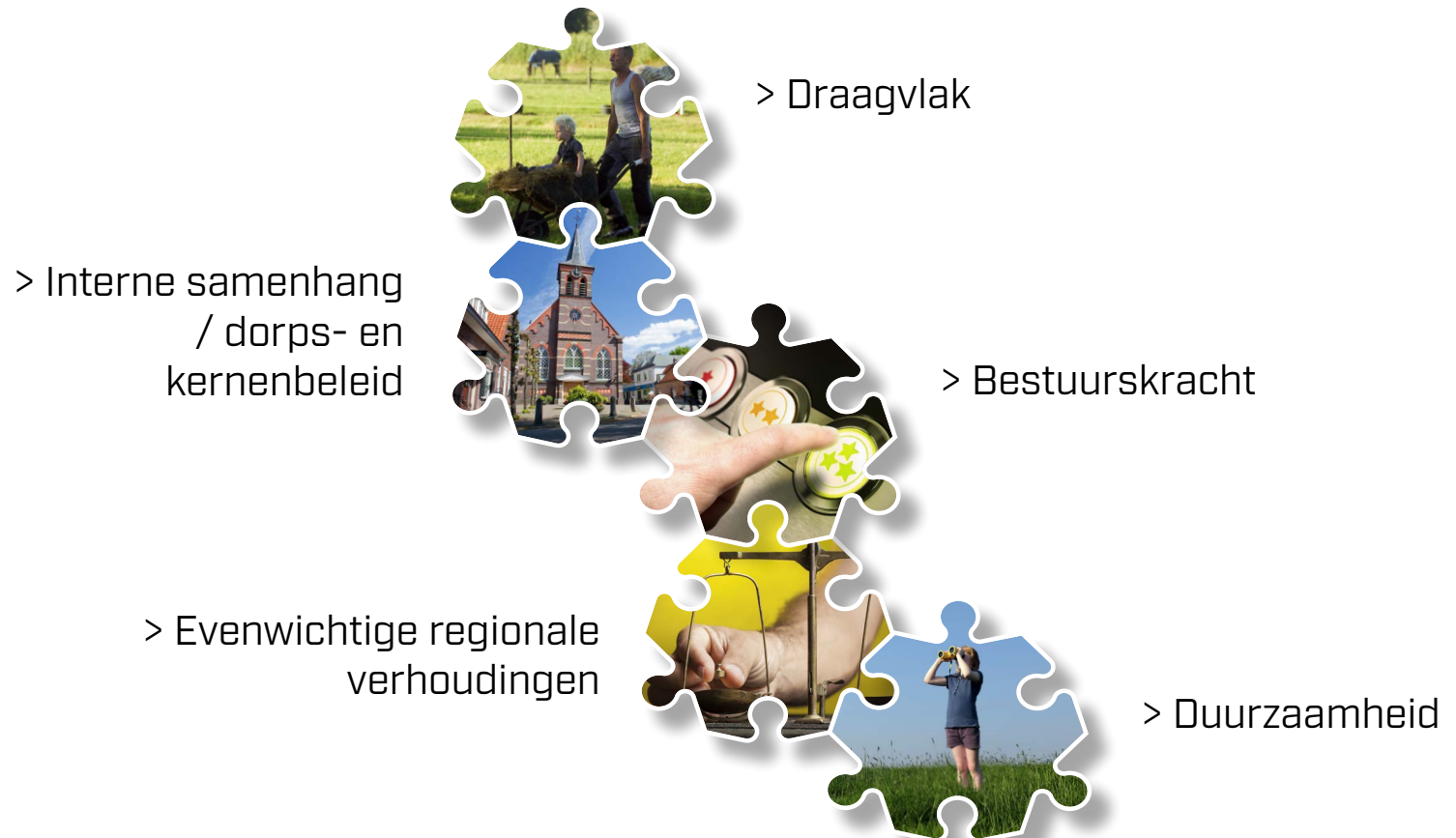
- » Bureau onderzoek 'Vergelijking Giessenlanden-Molenwaard / ervaringen met herindelingen'
- » Filmpje 'Samen leven in Giessenlanden'
- » Filmpje 'Promotiefilm Gemeente Molenwaard'

TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

Het kabinet toetst het herindelingsontwerp aan vijf beleidskaders:

- draagvlak
- interne samenhang/dorps- en kernenbeleid
- bestuurskracht
- evenwichtige regionale verhoudingen
- duurzaamheid

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

Draagvlak

> Lokaal bestuurlijk draagvlak

> Regionaal draagvlak

> Maatschappelijk draagvlak

BRONNEN

- » Eindrapportage digitale raadpleging
- » Impressie bewonersavonden
- » Impressie ondernemersavond

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

< Draagvlak

Lokaal bestuurlijk draagvlak

Het uitgevoerde meerwaardeonderzoek heeft bijgedragen aan het creëren van draagvlak bij de gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders van beide gemeenten. De gemeenteraden van Giessenlanden en Molenwaard hebben onder andere daardoor in november 2016 met een ruime meerderheid het principebesluit genomen om over te gaan tot een gemeentelijke herindeling en de colleges te vragen een herindelingsontwerp voor te bereiden. Dit ontwerp wordt gedurende acht weken ter inzage gelegd, waarbij de mogelijkheid bestaat hierover een zienswijze in te dienen.

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

< Draagvlak

Maatschappelijk draagvlak

Tijdens de participatiecampagne ‘HetGesprekWaard’ zijn een digitale raadpleging, acht bewonersavonden en een bijeenkomst voor ondernemers van Giessenlanden en Molenwaard georganiseerd. 861 inwoners namen deel aan de digitale raadpleging. Dit leverde inzicht op in de kansen en zorgen van de respondenten dat de input vormde voor de bewonersavonden. Het doel van deze avonden was om in het gesprek met inwoners verdieping en verrijking te bereiken rond verschillende thema's. De bewonersavonden zijn in totaal door ongeveer 215 inwoners van beide gemeenten bezocht, de ondernemersavond door 28 ondernemers uit Giessenlanden en Molenwaard. Impressies van deze bijeenkomsten zijn beschikbaar (zie de bronnen).

De bewonersavonden gaven een wisselend beeld van voor- en tegenstanders. In Giessenlanden wordt de gedachte dat een grotere schaal voor de gemeente nodig is breed onderschreven. De hoofdboodschap lijkt daarbij te zijn: we hebben het goed en zorg ervoor dat dit zo blijft. Zo hecht men vooral aan het behoud van de dorpsraden en

het kerngericht werken. In Molenwaard waren zorgen over de afstand tussen inwoners en gemeente. Een ander belangrijk punt is het feit dat Molenwaard net een fusie achter de rug heeft en nog moet groeien in haar nieuwe setting. Men hecht wel aan het behoud van de wijze van dienstverlening dicht bij de inwoners.

Uit de ondernemersavond is naar voren gekomen dat krachtige samenwerking tussen gemeente en ondernemers belangrijk gevonden wordt. De ondernemers ervaren de urgentie om er met elkaar voor te zorgen dat de Alblasserwaard economisch op de kaart blijft staan.

BRONNEN

- » Eindrapportage digitale raadpleging
- » Impressie bewonersavonden
- » Impressie ondernemersavond

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

< Draagvlak

Regionaal draagvlak

Het voornemen tot een herindeling van Molenwaard en Giessenlanden komt ook voort uit de ontwikkelingen in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV). Die ontwikkelingen zijn onder andere gevoed door het rapport van de in 2013 door de gemeenten in de regio AV ingestelde commissie Schutte. Als vervolg op dit rapport hebben de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik besloten om samen een nieuwe gemeente te vormen en zijn de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Molenwaard met elkaar in gesprek gegaan over de bestuurlijke inrichting van de Alblasserwaard. Op basis van diverse gesprekken hebben deze gemeenten geconstateerd dat de door de afzonderlijke gemeenten ingenomen posities te ver uiteen lagen om tot een door alle gemeenten gedragen standpunt te kunnen komen. De gemeenten Gorinchem en Hardinxveld-Giessendam hebben daarna gekozen voor bestuurlijke zelfstandigheid, de gemeenten Giessenlanden en Molenwaard hebben samen een meerwaardeonderzoek uitgevoerd naar een mogelijke fusie.

Als onderdeel van de procedure kunnen omliggende en naburige gemeenten een zienswijze indienen op het voornemen van Giessenlanden en Molenwaard om samen een nieuwe gemeente te vormen. Uit besprekingen in de regio maken we op dat er ook regionaal breed draagvlak is voor de gemeentelijke herindeling van Giessenlanden en Molenwaard.

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

Interne samenhang / dorps- en kernenbeleid

Beide gemeenten lijken sterk op elkaar (zie ook karakteristiek van beide gemeenten). De identiteit, verscheidenheid en kracht van de kernen, dorpen en gemeenschappen... daar gaat het om in de nieuw te vormen gemeente. Deze worden in de nieuwe gemeente gewaardeerd, de verschillen per kern worden gekoesterd.

Zowel Giessenlanden als Molenwaard werkt vanuit het belang van die kernen. Aansluiten bij initiatieven van inwoners is nu al sterk verankerd in de werkwijze van de gemeenten. Dit is echter niet de enige voorwaarde om de band tussen gemeente en gemeenschap levend te houden. Ook het kunnen inspelen op moderne technieken en veranderende behoeften is zo'n voorwaarde. Innovatie, ook op het gebied van burger- en overheidsparticipatie blijft nodig.

Molenwaard als relatief jonge gemeente, experimenteert en investeert in innovatieve concepten rond dienstverlening en huisvesting. Giessenlanden kent een sterke traditie van werken vanuit de kernen. Deze vernieuwende concepten versterken elkaar. De gemeentelijke herindeling biedt de mogelijkheden om zowel het denken en werken vanuit de gemeenschappen als het vermogen om in te spelen op een veranderende omgeving te versterken.

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

Bestuurskracht

Gemeenten zijn bestuurskrachtig als zij in staat zijn hun maatschappelijke opgaven op te pakken en de wettelijke taken adequaat te vervullen. Het begrip bestuurskracht zegt iets over de capaciteit van een gemeente om *“extern meer en betere resultaten te boeken. Gemeenten versterken zichzelf, om vervolgens in hun gemeente ‘buiten’ beter te kunnen presteren.”*

Vast staat dat beide gemeenten al in hun huidige vorm bestuurskrachtig zijn. De gemeente Molenwaard is op 1 januari 2013 ontstaan, juist met het doel om duurzaam bestuurskrachtig te zijn. In 2012 heeft Giessenlanden een bestuurskrachtonderzoek laten uitvoeren waaruit blijkt dat ook die gemeente bestuurskrachtig is. Gelet de vele ontwikkelingen die op de gemeenten afkomen is een nieuwe stap nodig om ook in de toekomst bestuurskrachtig te blijven.

Door er niet voor te kiezen om de kwaliteiten van Giessenlanden en Molenwaard te ‘middelen’, maar steeds het beste van de concepten van beide gemeenten te benutten, zal de nieuw te vormen gemeente nog bestuurskrachtiger worden. De grotere omvang van de nieuwe gemeente en de goede financiële positie zullen hier ook aan bijdragen.

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

Evenwichtige regionale verhoudingen

Vanuit historisch en inhoudelijk perspectief is het van belang dat de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden met elkaar zijn verbonden. Deze verbondenheid wordt gekoesterd en kan voortbestaan binnen een sterke regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.

Eerder beschreven wij de bestuurlijke heroriëntatie in de regio mede als gevolg van het onderzoek en de rapportage van de commissie Schutte. Deze heroriëntatie en de gesprekken tussen betrokken partijen hebben de getalsmatige verhoudingen in de regio veranderd. De nieuwe gemeente zal grenzen aan de volgende gemeenten:

- oostelijk een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden (ca. 55.000 inwoners);
- zuidelijk/oostelijk de gemeente Gorinchem (ca. 34.000 inwoners);
- noordelijk de gemeente Krimpenerwaard (ca. 55.000 inwoners);
- zuidelijk/westelijk de volgende gemeenten binnen het samenwerkingsverband Drechtsteden: Hardinxveld-Giessendam (ca. 18.000 inwoners), Papendrecht (ca. 32.000 inwoners), Sliedrecht (ca. 25.000 inwoners) en Alblasserdam (ca. 20.000 inwoners).

Uit dit overzicht blijkt dat ook de gemeenten om ons heen groter worden of aansluiting zoeken bij een groter samenwerkingsverband. Als gemeente is het voor de verhoudingen van belang om van een vergelijkbare grootte te zijn. Door dit evenwicht kan zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau invloed worden uitgeoefend op hetzelfde (professionele) niveau. De nieuwe gemeente telt ongeveer 43.500 inwoners voor 20 kernen en een grondoppervlak van ruim 19.000 hectare. Dit is passend binnen de regionale verhoudingen.

De voorgenomen herindelingen en bestuurlijke samenwerking moeten zich nog verder ontwikkelen in nieuwe samenwerkingsrelaties en -grenzen. Daarbij onderkennen we dat huidige bestuurlijke structuren soms eerder belemmeren bij het vinden van oplossingen dan helpen oplossingen te creëren. Die soms 'te strakke jas' trekken we uit en er zal samenwerking worden gezocht op basis van gedeeld belang, op basis van inhoud. Daarmee is er vrijheid om in wisselende coalities aan de slag te gaan. Échte verbinding, ook over de grenzen heen. In de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden wordt hiermee volop geëxperimenteerd. We noemen dit initiatief 'grenzeloos samenwerken'.

< TOETSING AAN BELEIDSKADERS HERINDELINGEN

Duurzaamheid

De nieuwe gemeente hoort duurzaam in staat te zijn de gemeentelijke taken (zelfstandig) uit te voeren.

Is de nieuwe gemeente toekomstbestendig? Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden. Toekomstbestendigheid is niet alleen afhankelijk van het inwoneraantal van de gemeente, maar hangt onder meer af van de opgaven, de oppervlakte (19.000 hectare) en het aantal kernen (20). De gemeente die gaat ontstaan door een herindeling tussen Giessenlanden en Molenwaard past bij de schaal van diverse gemeenten in Zuid-Holland. De toekomstbestendigheid wordt ook bepaald door de bestuurlijke context. Hoe ziet de 'bestuurlijke kaart' er in de omgeving uit? En zijn de gemeenten afzonderlijk en met elkaar voldoende bestuurskrachtig om de opgaven adequaat op te pakken?

Waren begin 2015 nog slechts de contouren zichtbaar van de 'bestuurlijke kaart' van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, inmiddels zijn de lijnen van deze kaart ingevuld door de bewegingen van de gemeenten om ons heen. De grotere gemeente die zal ontstaan door de herindeling past qua schaal binnen de omgeving. Voor de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden is de samenwerking verder uitgewerkt onder

de noemer 'Grenzeloos samenwerken', een vernieuwend concept voor regionale samenwerking. Binnen deze samenwerking zijn krachtige samenwerkingsverbanden actief. De gemeente Gorinchem ziet daarbij voor zichzelf, zoals beschreven in de raadsinformatiebrief van 13 oktober 2015, een duurzame toekomst als zelfstandige gemeente.

Naast de schaalvergroting zal binnen de gemeente gewerkt worden met gebruikmaking van de kracht van de kernen (schaalverkleining). Door de combinatie van de grotere omvang en kracht van de eigen gemeente en de sterke binding met zowel de regio als de gemeenschap kan een duurzame gemeente ontstaan.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben op 2 december 2014 per brief bevestigd dat zij verwachten dat de gekozen oplossingsrichting op middellange termijn zal volstaan, maar dat het waarschijnlijk lijkt dat op langere termijn inhoudelijke ontwikkelingen in het gebied er toe zullen leiden dat het gesprek tussen de gemeenten wordt hervat.

BRONNEN

- » Brief Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland 2-12-2014
- » Raadsinformatiebrief gemeente Gorinchem 13-10-2015

WAT VAN WAARDE IS...

De dragers van de nieuwe gemeente, een inspirerende meetlat

> De
ondergrond

> De essentie

> Eigenheid in
Verbondenheid

> Authentiek Innovatief

> Lerende Gemeenschap

> Vertrouwen in
Verantwoordelijkheid

< WAT VAN WAARDE IS...

De ondergrond

Giessenlanden en Molenwaard kiezen uit kracht voor een gezamenlijke toekomst. We koesteren gewaardeerde overeenkomsten en zetten complementaire kwaliteiten in als brandstof voor verdere vernieuwing en verbetering. Daarmee bouwen we op een sterke en vruchtbare ondergrond. Onder de titel 'Wat van Waarde is' wordt de 'stip op de horizon' voor de nieuwe gemeente gezet. Er worden dragers (karakteristieken en criteria) aangereikt die als inspiratiebron, meetlat of wegwijzer kunnen dienen op onze route naar de nieuwe gemeente. Een meer uitgewerkte visie wordt een product van een brede maatschappelijke discussie in de komende jaren.

< WAT VAN WAARDE IS...

De essentie

Bekijken we de opbrengsten van 'HetGesprekWaard' en de ontmoetingen tussen de gemeenteraden, dan is de essentie van de gemeentelijke rol het bijdragen aan de behoeften aan autonomie, verbondenheid en ontwikkeling. Dat vraagt vooral om gepast en evenwichtig maatwerk. Een inlevende overheid die altijd aanspreekbaar is en aanvoelt wanneer die bewust ruimte laat of juist zichtbaar en actief bijdraagt. Geen regels die onnodig belemmeren, maar investeren in samenwerking, onderlinge zorg en betrokkenheid, ondernemerschap en verenigingsleven. Er zijn als het moet, niet opgemerkt worden als het kan. Dit samengestelde appèl aan inwoners, dorpen en gemeenteraden wordt hieronder vertaald in eigenschappen van en criteria voor het bestuurlijk en ambtelijk handelen en de gemeentelijke dienstverlening.

< WAT VAN WAARDE IS...

Eigenheid in Verbondenheid

Een goed evenwicht tussen eigenheid of autonomie en verbondenheid tussen mensen is ook van belang op het niveau van de kernen. Waar eerder gemeenschapszin en zelfredzaamheid al als kwaliteiten werden benoemd van de landelijke Alblasserwaard, zien we dat deze krachten vooral succesvol vorm krijgen in de context van het eigen dorp. Zonder meer is er sprake van een specifieke herkenbaarheid per kern. We zien variaties in de manier waarop mensen binnen de verschillende kernen samenwerken en leven. Deze eigenheid is de verbindende kracht van een gemeenschap.

Door het kerngericht werken te versterken, sluit de gemeente aan op de kracht en behoefte van elke kern. Daarmee wordt de eigenheid niet slechts gerespecteerd, maar juist ook gewaardeerd en benut in een optimaal samenspel tussen kernen en gemeente. Behalve de kernen zijn er ook groepen en generaties die om maatwerk vragen in het constructieve contact met de gemeente. Nabijheid vraagt om bestuurders en ambtenaren die inlevend, herkenbaar en aanspreekbaar zijn en daardoor weten wat er speelt. Door gemeenteraadsleden tijdig te betrekken bij initiatieven en plannen kunnen

zij de verbinding leggen tussen de specifieke behoeften in een kern of van een groep enerzijds en het algemene belang van de hele gemeente anderzijds. Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders verkennen hoe zij een passende bestuursstijl kunnen ontwikkelen en experimenteren daarmee.

< WAT VAN WAARDE IS...

Authentiek Innovatief

Er is een sterke combinatie van typische kenmerken in de landelijke Alblasserwaard die als inspiratie en meetlat mag dienen voor de inrichting van ons handelen en onze dienstverlening. Deze bestaat uit het vasthouden aan een hoge standaard in het persoonlijke contact, verenigd met vooruitlopende innovatie. Het creatief toepassen van technieken heeft het gebied in het verleden sterk en authentiek gemaakt. Die innovatieve kracht biedt nu ook de kans om de hoge standaard in het persoonlijk en dienende contact op slimme en soepele wijze in te vullen. We hechten aan een respectvolle en dienende benadering, de bereidheid om te luisteren en er samen de schouders onder te zetten. De omvang van het gebied en de vele kernen zullen ons juist prikkelen om in onze dienstverlening niet gehinderd te worden door tijd of afstand. Digitaal waar het kan, persoonlijk waar gewenst en dichtbij wanneer dat moet. Grenzen van regels en techniek zijn voor ons geen belemmering maar een uitdaging.

< WAT VAN WAARDE IS...

Lerende Gemeenschap

Een gemeente die zich wil onderscheiden door innovatie in dienstverlening en een op 'samenkracht' gericht kernenbeleid verdient een klimaat waarin verkend en geëxperimenteerd kan worden en fouten als leermoment worden omarmd. De rolverdeling en wisselwerking tussen gemeente en inwoners en kernen zal in elke situatie anders zijn. Het initiatief, het eigenaarschap, de complexiteit, de afhankelijkheid variëren voortdurend. Dat vraagt om leren en evalueren. Ook bij de toepassing van nieuwe methoden in de dienstverlening willen we lerend verbeteren. Dat pleit er voor om ook in de dagelijkse uitvoering dicht bij de samenleving te zijn. De dienstverlening vindt plaats in de kernen of direct bij de belanghebbende. Zo willen we van een binnen- en buitenwereld naar een lerende gemeenschap.

We zullen samen met dorpsraden, klankbordgroepen en ondernemersverenigingen verkennen welke vormen van vertegenwoordiging, samenwerking, ondersteuning toegevoegd kunnen worden aan de huidige werkwijze en hoe we van oude en nieuwe ervaringen kunnen leren.

< WAT VAN WAARDE IS...

Vertrouwen in Verantwoordelijkheid

Tenslotte hechten wij waarde aan het uitoefenen van een voorbeeldrol in het werkgeverschap en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Alleen door de bovengenoemde waarden te verinnerlijken zullen wij die geloofwaardig en effectief kunnen uitdragen. Het vertrouwen op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van kernen en inwoners weerspiegelen wij in het werkgeverschap. Het verbindt de vrijheid van werken in tijd en plaats van zelfsturende en verantwoordelijke medewerkers aan hun vereiste toewijding om aan te sluiten op de behoeften van inwoners, ondernemers en bestuurders. Het lerend klimaat omarmt fouten en kritiek als kansen voor groei en verbetering.

De gemeente als werkgever wil vertrouwen in de verantwoordelijkheid van medewerkers, zo mogen komende generaties en kwetsbare mensen vertrouwen op een verantwoord ondernemerschap door de gemeente. De natuurlijke en historische rijkdom van de Ablasserwaard is een uitzonderlijke erfenis die we met verantwoordelijkheid voor nieuwe generaties mogen benutten en willen versterken. De gemeente zal inzetten op een voorbeeldrol in het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en het inrichten van de openbare ruimte.

KAART VAN DE NIEUWE GEMEENTE

BRONNEN

» Officieel kaartmateriaal

FINANCIËN

Er is een gezonde financiële basis voor de start van de nieuwe gemeente

Dit is de conclusie van het onderzoek naar de financiële positie van de huidige gemeenten uitgevoerd door de provincie Zuid-Holland. Deze herindelingscan geeft een beeld van de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente en geeft inzicht in de belangrijkste financiële effecten van de herindeling. Onder andere jaarrekeningen, meerjarenperspectief, voorgenomen investeringen, financiële risico's, belangrijke stuurinformatie uit de balans en de verandering in de uitkering uit het gemeentefonds zijn hierbij meegewogen. Deze scan laat zien dat er een financieel gezonde basis is voor de nieuwe gemeente.

Afspraken inzake investeringen vóór de herindeling

De gemeenten bepalen dat de bij dit herindelingsontwerp gevoegde investeringsprogramma's van beide gemeenten [Molenwaard: Kernenprogramma en Giessenlanden: Investeringsprogramma] uitgevoerd zullen worden.

Financieel beleid

Het financiële beleid van Molenwaard en Giessenlanden is op onderdelen verschillend. Dat beleid wordt geharmoniseerd. De verschillen zijn gering, al vóór de feitelijke herindeling is deze harmonisatie een feit.

Lokale lasten

Beide gemeenten verschillen marginaal van elkaar als het gaat om de hoogte van lokale lasten. Denk aan verschillen op onderdelen OZB, riool- en afvalstoffenheffing. Al in de voorbereiding van de gemeentelijke herindeling worden de belastingverordeningen geharmoniseerd op basis van een gezamenlijk vastgesteld beleid. De financiële consequenties hiervan voor inwoners, bedrijven en instellingen van de twee gemeenten worden zoveel mogelijk beperkt.

BRONNEN

- » Overzicht investeringsprogramma's Giessenlanden
- » Projectenlijst kernprogramma 2017 Molenwaard
- » Herindelingscan provincie
- » Actualisatie herindelingscan
- » PPT gebruikt bij radenbijeenkomst

VERVOLGPROCES

Als we uitgaan van vaststelling in de gemeenteraden op 30 januari 2017 en de beoogde start van de nieuwe gemeente op 1 januari 2019 is het verdere proces:

Op grond van artikel 8, lid 3 van de wet Arhi leggen de colleges het herindelingsontwerp gedurende 8 weken ter inzage, zodat een ieder daarop zijn/haar zienswijze kan geven. Na het einde van deze periode wordt een herindelingsadvies aan de raden aangeboden met daarin de reactie van de colleges op deze zienswijzen. Na de vaststelling door de raden wordt het herindelingsadvies aangeboden aan Gedeputeerde Staten, die het onder toevoeging van een eigen advies aan de minister van BZK toesturen. De minister is verantwoordelijk voor het verdere wetgevingstraject. Uitgangspunt is dat, indien het herindelingsadvies voor 1 juli 2017 bij de minister ligt, de nieuwe gemeente op 1 januari 2019 kan aanvangen. De gemeenteraadsverkiezingen zijn dan in november 2018. De huidige raden blijven tot het aantreden van die nieuwe raad in functie.

Financieel toezicht

Op basis van artikel 21 van de wet Arhi moeten besluiten van de raden en colleges vanaf het moment van vaststellen van het herindelingsontwerp tot de datum van

herindeling worden goedgekeurd door de provincie. Dit is om te voorkomen dat de betreffende gemeenten een zodanig financieel beleid gaan voeren dat de nieuwe gemeente in een financieel ongunstige positie wordt gebracht.

Personele gevolgen van de herindeling

Zoals de uitgangspunten in de wet Arhi beschrijven, treffen we voorbereidingen voor de personele harmonisatie. De twee gemeenten hebben bijvoorbeeld een selectief vacaturebeleid afgesproken en de medezeggenschapsorganen uitgenodigd om hun rol in de voorbereiding op de nieuwe gemeente op te pakken. Er wordt samen gewerkt aan een modern en uitvoerbaar sociaal statuut, dat aansluit bij de nieuwe gemeente.

> Tijdschema

< VERVOLGPROCES

Tijdschema

Vaststelling herindelingsontwerp door raden	30 januari 2017
Preventief financieel toezicht provincie	30 januari 2017 - 1 januari 2019
Ter inzage legging herindelingsontwerp	1 februari 2017 - 29 maart 2017
Opstellen herindelingsadvies	30 maart - 6 april 2017
Vaststelling herindelingsadvies door raden	eind mei 2017
Verzending herindelingsadvies aan de provincie	1 juni 2017
Verzending herindelingsadvies door provincie aan minister	Voor 1 juli 2017
Wettelijk traject onder regie minister	1 juli 2017 - 1 januari 2019
Verkiezingen nieuwe gemeenteraad	november 2018
Start nieuwe gemeente	1 januari 2019